

Nr 508

Av herr **Löfgren m. fl.**, om utredning syftande till alternativa förslag för snabbt igångsättande av långsiktiga och enligt rationella och mekaniserade metoder utförda vägarbeten.

I samband med den starkt ökade motoriseringen av vårt lands trafik har vägfrågorna blivit av allt större betydelse. Att kostnaderna för de nödvändiga investeringarna i samband med vägväsendets utbyggnad, upprustning och underhåll skall bestridas av bilskattemedel av olika slag accepteras utan förbehåll av motorfolket, men det får å andra sidan ej förvåna att en alltmer ökad irritation och ett ökat missnöje kommer till uttryck från bilismens sida över det förhållande som nu råder beträffande balansen mellan å ena sidan de betydande skatteuttagen och å andra sidan de fonderingar, som i realiteten uppstår genom att de för vägarbeten tillgängliga anslagen år efter år ej till fullo utnyttjas. Enligt fullt berättigade uppfattningar kan det helt enkelt ej få fortgå så, att betydande skattebelopp uttages, om det av olika orsaker ej är möjligt att i någorlunda motsvarande omfattning omsätta de inbetalda skattebeloppen i åtgärder för vägväsendets upprustning på ett ur framtidssynpunkt ekonomiskt riktigt sätt.

Ur samhällsekonomisk synpunkt kan det vara berättigat att investeringsramar i nödvändig omfattning temporärt eller från ett år till ett annat gör det möjligt att använda mindre eller större belopp för vägarbeten än vad anslagen för det aktuella budgetåret utvisar, men det förhållande som nu råder med betydande årliga eftersläpningar i förhållande till uppgjorda planer kan inte försvaras. Det måste leda till betydande skada för bilismen på längre sikt att pengar som bort användas för mera långsiktiga lösningar av vägproblemen i alltför stor omfattning användes för reparationer och underhåll av ett vägnät, som ej motsvarar det behov, den starkt ökade bilparken medfört. Dessa synpunkter framgår också klart av de uttalanden som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört. Olägenheten av att den fortgående försämringen av penningvärdet medför ett sämre utbyte av under tidigare år inbetalda och fonderade skattemedel måste även ihåggkommas.

Kommunikationsministerns i statsverkspropositionen anförda synpunkter att väginvesteringarna vid fördelningen av till buds stående produktiva resurser måste bedömas i förhållande till och avvägas mot angelägna

behov inom icke blott den statliga sektorn utan även samhället i övrigt äger givetvis sin riktighet. Men man kan å andra sidan ej komma ifrån det faktum, att de betydande maskinella produktionsresurser beträffande vägbyggnadsarbeten som finns inom landet skulle kunna utnyttjas i betydligt effektivare omfattning, om det utfördes ett mera långsiktigt projekterings- och planeringsarbete, och att de härigenom erhållna planerna kunde tillämpas i jämn takt utan eftersläpningar. Att helt anstå med omprövning av det redan tidigare upprättade femårsprogrammet för vägbyggandet under hänvisning till den ekonomiska långtidsplaneringen under femårsperioden 1956—1960 som beräknas vara slutförd i mitten av år 1956 synes oss oroande, dels eftersom ett effektivare vägbyggande — som ovan anförts — enligt vår uppfattning ej endast är ett problem om avvägning ur ekonomisk investeringssynpunkt utan i betydande grad är beroende av huruvida de maskinella och organisatoriska resurserna utnyttjas till högsta kapacitet, varvid fullföljandet av en mera långsiktigt upplagd planerings- och projekteringsverksamhet är av stor vikt, och dels eftersom utredningar ofta har benägenhet att draga ut på tiden längre än beräknats.

Vi måste räkna med att även om det under nu närmast ifrågakommande budgetåret är oundgängligen nödvändigt att begränsa investeringsverksamheten i fråga om vägarbeten och ytterligare ökning av tillgängliga bilskattemedel därigenom uppstår, så är det nödvändigt att en omprövning av vägpolitiken på längre sikt upptages utan dröjsmål.

Särskilt med hänsyn till det starkt accentuerade behovet av en utbyggnad av stamvägnätet genom rationella och mer än nu mekaniserade metoder och nödvändigheten av att eftersläpningen i vägbyggandet snarast inhämtas framstår kravet på en omedelbar omprövning med all skärpa.

Med hänsyn till vad här ovan anförts vill vi som vår uppfattning framhålla, att det ej kan vara försvarbart att avvakta resultatet av utredningen rörande den ekonomiska långtidsplaneringen under femårsperioden 1956—1960, utan att man omedelbart måste igångsätta utredningar, syftande till förslag — gärna alternativa sådana — som kan läggas till grund för snabba åtgärder för utförande av vägarbeten i anslutning till de synpunkter som kan föranledas av den nämnda utredningens resultat. Härigenom skulle det bli möjligt att omprövningen i sin helhet kan företagas inom betydligt kortare tid efter det att den ekonomiska långtidsutredningens synpunkter är kända än vad eljest måste bli fallet.

Med hänvisning till vad vi här anförat får vi anhålla,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att utredning — utan avvaktande av resultaten av utredningen rörande den ekonomiska långtidsplaneringen under femårsperioden 1956—1960 — skyndsamt verkställas, syftande till alternativa förslag för snabbt igångsättande

av långsiktiga och enligt rationella och mekaniserade metoder utförda vägarbeten, sedan ovannämnda ekonomiska långtidsplaneringutrednings synpunkter beaktats.

Stockholm den 26 januari 1956

Sigfrid Löfgren

C. W. Carlsson
i Stockholm

Gustaf Kollberg
